

**T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES**

ESAS NO : 2021/254
KARAR NO : 2021/308
KARAR TR : 03/05/2021

ÖZET: 5510 sayılı Kanun'dan kaynaklı idari para cezası alacının tahsili amacıyla davacı adına tanzim ve tebli edilen ödeme emrinin iptali istemiyle açılan davanın, ADL YARGI YER NDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : R.K.
Vekili : Av. E.D.U.
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
Vekili : Av. A. .

I. DAVA KONUSU OLAY

1.Davacı vekili, Kurum alacının tahsili amacıyla 6183 sayılı Kanun uyarınca davacı adına düzenlenerek tebli edilen ödeme emrinin iptali istemi ile idari yargı yerinde dava açmıştır.

2. Davalı vekili süresi içinde verdiği savunma dilekçesinde; 5510 sayılı Kanun'un 101.maddesi uyarınca davanın mahkemesinde görülmesi gerektiği görüşüyle davanın görev yönünden reddini talep etmiştir.

II. UYU MAZLI ALI K N BA VURU SÜREC

A. İdari Yargıda

3. Adana 1. Vergi Mahkemesi, E.2020/987 sayılı dosyada, 04/11/2020 tarihinde verdiği görevlilik kararı ile talebi reddetmiştir. Kararın gerekçesinin ilgili kısmı şu ekildedir;

“...488 sayılı Damga Vergisi Kanunu'nun 1. maddesinde; bu Kanuna ekli (1) sayılı tabloda yazılı kağıtların damga vergisine tabi olduğu, kanundaki kağıtlar teriminin, yazılıp imzalanmak veya imza yerine geçen bir belgeyle konmak suretiyle düzenlenen ve herhangi bir hususu ispat veya belli etmek için ibraz edilebilecek olan belgeler ile elektronik imza kullanılmak suretiyle manyetik ortamda ve elektronik veri eklinde oluşturulan belgeleri ifade edeceği hüküm altına alınmıştır.

Dava konusu uyu mazlıkta, davacı tarafından adına düzenlenen 00044164 takip kartı no 2018/020041 takip nolu ödeme emrinin iptaline karar verilmesinin istenildiği; Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından düzenlenen bahse konu ödeme emri içeriği 2016-2017 yıllarının muhtelif dönemlerine ilişkin damga vergilerinin 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu'nun 1. maddesinde düzenlenen hüküm uyarınca Kanun'a ekli (1) sayılı tabloda yazılı kağıt niteliğinde olan evrakların verilmesi veya alınmasından kaynaklandığı ve doğrudan vergi mevzuatının uygulanmasını gerektiren vergi uyu mazlığı olduğu anlaşıldığından, davalı idarenin davada adli yargının görevli olduğu yönündeki itirazı haklı görülmemeyerek, bakılan davanın görüm ve çözümünün idari yargının (vergi mahkemesinin) görev alanına girdiği sonucuna ulaşılmaktadır...”

4. Davalı vekili tarafından olumlu görev uyu mazlı ı çıkarılması istemiyle ba vuruda bulunulması üzerine, dilekçe dava dosyası ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Ba savcılı ı'na gönderilmi tir.

B. Olumlu Görev Uyu mazlı ı Çıkarılmasına İli Kin Yargıtay Cumhuriyet Ba savcılı ı Talebi

5. Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısı, "ödeme emrine kar ı açılan davada, 5510 sayılı Kanunun 88. maddesi gözetildi inde Mahkemesinin görevli oldu u" görü üyle, 2247 sayılı Kanun'un 10.maddesi uyarınca olumlu görev uyu mazlı ı çıkarılmasına karar vererek dosyayı 17/03/2021 tarih ve 2021/31412 sayılı görü yazısı ile Uyu mazlık Mahkemesine göndermi tir. Olumlu görev uyu mazlı ı çıkarılmasına İli kin talebin ilgili kısmı u ekildedir:

"(...) darî para cezaları ilgiliye tebli ile tahakkuk eder. Tebli tarihinden itibaren onbe gün içinde Kuruma ya da Kurumun ilgili hesaplarına yatırılır veya aynı süre içinde Kuruma itiraz edilebilir. tiraz takibi durdurur. Kurumca itirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebli tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine ba vurabilirler. Bu süre içinde ba vurunun yapılmamı olması halinde, idari para cezası kesinle ir. / darî para cezalarının, Kuruma itiraz edilmeden veya yargı yoluna ba vurulmadan önce tebli tarihinden itibaren onbe gün içinde pe in ödenmesi halinde, bunun dörtte üçü tahsil edilir. Pe in ödeme idari para cezasına kar ı yargı yoluna ba vurma hakkını etkilemez. (pta üçüncü cümle: Anayasa Mahkemesinin 28/11/2013 tarihli ve E.-K.2013/40-139 sayılı kararı.) (...). /Mahkemeye ba vurulması idari para cezasının takip ve tahsilini durdurmaz. Tebli tarihinden itibaren onbe gün içinde ödenmeyen idari para cezaları, 89 uncu madde hükmü gere ince hesaplanacak gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil edilir. (...)" denilmi ; 88. maddesinde ise, "(...) Kur umun süresi içinde ödenmeyen prim ve di er alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci, 102 nci ve 106 ncı maddeleri hariç, di er maddeleri uygulanır. Kurum, 6183 sayılı Kanunun uygulanmasında Maliye Bakanlı ı ile di er kamu kurum ve kurulu ları ve mercilere verilen yetkileri kullanır. /... /Kurumun 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen prim ve di er alacakları amme alaca ı niteli inde olup, imtiyazlı olacaktır. Kurumun taraf oldu u her türlü dava ve icra takiplerinin kısmen veya tamamen aleyhe neticelenmesi halinde 2004 sayılı cra ve flas Kanununda yazılı tazminat ve cezalar Kurum hakkında uygulanmaz. / Kurumun prim ve di er alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında- Kanunun uygulamasından do acak uyu mazlıkların çözümlenmesinde Kurumun alacaklı biriminin bulundu u yer i mahkemesi yetkilidir. Yetkili i mahkemesine ba vurulması alacakların takip ve tahsilini durdurmaz (...)" hükmü yer almu tir.

Somut olayda uyu mazlı a konu ödeme emri idari para cezasına İli kin olmayıp damga vergisi alaca İna İli kin ise de damga vergisi alaca İnın da yukarıda belirtilen düzenlemelerde geçen 'di er alacaklar' kapsamında de erlendirilmesi gerekti i, bu kapsamda kalan kurum alacaklarının tahsilinde ise, 6183 sayılı Kanun hükümleri uygulanmak suretiyle düzenlenecek ödeme emrine kar ı açılacak davalara bakma görevinin, Kurumun alacaklı biriminin bulundu u yer i mahkemesine ait oldu u İnla İlmaktadır..."

III. İG L HUKUK

6. 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu'nun 37. maddesinin üçüncü fıkrasında, "Süresi içinde ödenmeyen sosyal sigorta ve genel sa lık sigortası primleri, i sizlik sigortası primleri, idarî para cezaları, gecikme zamları, katılım payları Kurum alaca İna dönü İr ve bu alacakların tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci, 102 nci ve 106 ncı maddeleri hariç di er maddeleri uygulanır" denilmi tir.

7. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 88. Maddesinde u düzenlemeye yer verilmiştir:

"(...)Kurumun süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci, 102 nci ve 106 ncı maddeleri hariç, diğer maddeleri uygulanır. Kurum, 6183 sayılı Kanunun uygulanmasında Maliye Bakanlığı ile diğer kamu kurum ve kuruluşları ve mercilere verilen yetkileri kullanır.

Kurum, 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen alacakları hariç olmak üzere her türlü alacanın teminatını temin etmek üzere Yeni Türk Lirası ve/veya yabancı para birimi üzerinden ticari işletme, taşınır ve/veya taşınmaz rehni dahil olmak üzere her türlü teminat almaya yetkilidir.

Kurumun 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen prim ve diğer alacakları amme alacaktan niteliğinde olup, imtiyazlı alacaktır. Kurumun taraf olduğu her türlü dava ve icra takiplerinin kısmen veya tamamen aleyhine neticelenmesi halinde 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununda yazılı tazminat ve cezalar Kurum hakkında uygulanmaz.

Kurumun prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulamasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde Kurumun alacaklı biriminin bulunduğu yerdeki mahkemesi yetkilidir. Yetkili mahkemeye başvurulması alacakların takip ve tahsilini durdurmaz..."

8. Aynı Kanun'un 102. maddesi ise şöyledir:

"(...) darü para cezaları ilgiliye tebliğ ile tahakkuk eder. Tebliğ tarihinden itibaren onbe gün içinde Kuruma ya da Kurumun ilgili hesaplarına yatırılır veya aynı süre içinde Kuruma itiraz edilebilir. İtiraz takibi durdurur. Kurumca itirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine başvurabilirler. Bu süre içinde başvurunun yapılmaması halinde, idari para cezası kesinleşir.

darü para cezalarının, Kuruma itiraz edilmeden veya yargı yoluna başvurulmadan önce tebliğ tarihinden itibaren onbe gün içinde peşin ödenmesi halinde, bunun dörtte üçü tahsil edilir. Peşin ödeme idari para cezasına karşı yargı yoluna başvurma hakkını etkilemez. (ptal üçüncü cümle: Anayasa Mahkemesi'nin 28/11/2013 tarihli ve E.: 2013/40, K.: 2013/139 sayılı Kararı ile.) (...)

Mahkemeye başvurulması idari para cezasının takip ve tahsilini durdurmaz. Tebliğ tarihinden itibaren onbe gün içinde ödenmeyen idari para cezaları, 89 uncu madde hükmü gereğince hesaplanacak gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil edilir.(...)"

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk inceleme

9. Uyuşmazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın başkanlığında, Üyeler Ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 03/05/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalı vekilinin, anılan Kanun'un 10/2. maddesinde öngörülen yöntemine uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısınınca, 10. maddede öngörülen biçimde, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldı ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın incelenmesi

10. Raportör-Hâkim Engin SELMOĞLU'nun, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca

görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTC 'nin davada adli yargının Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görü ülüp dü ünüldü:

11. Dava, 5510 sayılı Kanun uyarınca idari para cezası alaca ının tahsili amacıyla davacı adına tanzim ve tebli edilen 2018/020041 Takip no.lu ödeme emrinin iptali istemiyle açılmış tır.

12. Olayda davacı adına düzenlenen 00044164 takip kartı no 2018/020041 takip nolu ödeme emrinin iptaline karar verilmesinin istenildi i; Sosyal Güvenlik Kurumu Ba kanlı ı tarafından düzenlenen bahse konu ödeme emri içeri inin 2016-2017 yıllarının muhtelif dönemlerine ili kin damga vergileri oldu u, bu alaca ın yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri çerçevesinde davalı Kurumun "di er alacakları" kapsamında de erlendirilmesi gerekti i sonucuna varılmış tır.

13. Bu durumda, söz konusu ödeme emrine kar ı açılan davada, 5510 sayılı Kanun'un 88. maddesi gözetildi inde Mahkemesinin görevli oldu u ku kusuzdur.

14. Yukarıda belirtilen hususlar nazara alındı ında, Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısının ba vurusunun kabulü ile Adana 1. Vergi Mahkemesince verilen 04/11/2020 tarihli ve E.2020/987 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerekti i sonucuna varılmış tır.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGI YER N N GÖREVL OLDU UNA,

B. Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısının BA VURUSUNUN KABULÜ ile Adana 1. Vergi Mahkemesince verilen 04/11/2020 tarihli ve E.2020/987 sayılı GÖREVL L K KARARININ KALDIRILMASINA,

03/05/2021 tarihinde Üyeler Aydemir TUNÇ ve Ahmet ARSLAN'ın KAR I OYU ve OY ÇOKLU U LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükürü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Biol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN

KARAR

Dava konusu uyuşmazlıkta, davalı Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından davacı adına düzenlenen ödeme emrinin iptaline karar verilmesinin istenildiği; davaya konu ödeme emri içeriğinin 2016-2017 yıllarının muhtelif dönemlerine ilişkin damga vergilerinin 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu'nun 1. maddesinde düzenlenen hüküm uyarınca Kanun'a ekli (1) sayılı tabloda yazılı kağıt niteliğinde olan evrakların verilmesi veya alınmasına ilişkin olduğu, 5510 sayılı Kanun'un 88. maddesinde de düzenlenen "diğer alacaklar" kapsamında değerlendirilemeyeceği, doğrudan vergi mevzuatının uygulanmasını gerektiren nitelikte bir vergi uyuşmazlığı olduğu anlaşılmakla, bakılan davanın görüm ve çözümünün vergi mahkemesinin görev alanına girdiği görülmüştür. 03/05/2021

Üye
Aydemir TUNÇ

Üye
Ahmet ARSLAN